

**POSUDEK OPONENTA
BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Historický ústav FF UHK**

Autor práce: Miroslav Chalupa

Studovaný program a ročník: Historické vědy - Prezentace a ochrana kulturního dědictví, 5. ročník

Název práce: Dokumentace, ochrana a prezentace areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie v Úžicích

Vedoucí práce: PhDr. et Ing. Stanislav Svoboda

Oponent práce: Mgr. František Záruba, PhD.

Předkládaná práce se věnuje stavebnímu vývoji kostela Nanebevzetí Panny Marie v Úžicích (okr. Kutná Hora) a dějinám obce.

Text práce odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, a to jak po stránce jazykové, tak i v rozsahu. Práce je opatřena odpovídajícím poznámkovým aparátem. Při vzniku práce byla využita adekvátní literatura, včetně té nejnovější, ale – bohužel s mezerami. Využity byly také novověké archiválie z oblastního archivu v Kutné Hoře, ale zcela stranou zůstaly edice středověkých pramenů jako je CDB, RBM, AJ, LE, LC nebo také Registra decimarum papalium – zde se pisatel opírá pouze o již publikovanou literaturu (především Kibic – Vaněk 2012). Nevyužity zůstaly také práce Augusta Sedláčka – Hrady, zámky, tvrze sv. XII a jeho Místopisný slovník historický Království českého ... což vzhledem k tomu, že dějiny Úžic jsou úzce spojeny s Talmberkem a Ratajemi, považuji za poměrně vážnou chybu, která se projevila v dějinách obce – Vilém z Talmberka rozhodně nebyl synem Hroznaty (to uvádí wikipedie a některé vlastivědné zdroje), ale jeho bratrem, popřípadě synovcem – takto to zmiňuje nejen Sedláček, ale i další autoři např. V. Vaníček (2002, 390) nebo nejnověji M. Rubeš (2019). Jeho syny totiž známe jménem a velmi dobře je popsán i Hroznatův osud po popravě Závíše z Falknštejna, jehož byl švagrem a jemuž také vděčil za společenský vzestup – odbojná válka proti biskupovi Tobiášovi mu vynesla nejen ztrátu veškerého majetku, ale také vyhnanství. Již před soudem se pokusil zachránit majetek tím, že se jej pokusil převést na svého syna Heřmana – marně. Později Hroznatu pravděpodobně Václav II. dopadl kdesi v pohraničním hvozdu a nechal ho popravít (Zbraslavská kronika zmiňuje, že se mělo jednat ještě i o další příbuzné Závíše). Majetek byl poté dán právě biskupovi Tobiášovi, respektive

biskupství, jako náhradu za utrpěné škody a částečně šlo o výměnu za pozemky pro zbraslavský klášter. Teprve na počátku 14. století bývalé panství Hroznaty získává Jindřich z Lipé. Z ožebračených synů Hroznaty se později majetkově vzpamatoval jen Arnošt, který po jistou dobu bydlel u strýce Viléma na Talmberku, ale nakonec získal Kácov a Černčice (Nové Město nad Metují), kde bylo v 19. století nalezeno jeho pečetidlo.

Kapitola věnovaná stavebnímu vývoji je podaná odpovídajícím způsobem. Snad jen v úvaze o počátku kostela je dáván názoru Antonína Zavadila, což byl lokální vlastivědec píšící v době kolem první světové války, stejná váha jako uměleckohistorické dataci Anežky Merhautové. Rovněž by bylo dobré akcentovat dataci gotického chóru Dobroslava Líbala, který je klade do přelomu druhé a třetí čtvrtiny 14. století, s čímž lze souhlasit. Vzhledem k logické struktuře práce, měla být tato kapitola umístěna až za popisem architektury kostela, která následuje. Zde se také nacházíme podrobný popis vybavení kostela, zvonů atd., které dosavadní literatura spíše jen přehlížela. Poté přichází na řadu popis hřbitova, fary a drobných památek v bezprostředním okolí kostela, následně i soupis drobných sakrálních památek okolí, což je možná už i zbytečné. Závěrečná kapitola se věnuje již prezentaci památky v rámci regionu – výsledkem má být informační tabule u kostela – v textu je naprosto nutné korigovat chybný názor na Viléma – jak bylo výše řečeno, byl to nejspíše bratr Hroznaty, jehož majetek byl zabaven, včetně jeho poloviny Úžic. K obrázkům bych určitě doplnil vybarvený půdorys a zaměřil se na kvalitu fotografií – fotky konzol nejsou dobré, jedna padá, chce to větší detail, což platí i pro svorník. Horní konzola s vousatým mužem je navíc zcela jistě novodobá.

Práci doporučuji k obhajobě, hodnocení v rozmezí B-C.